

Anacamptis salepsrötter

Släktet salepsrötter *Anacamptis* har hela knölrötter och flera smala, uppåtriktade stjälkblad. På Gotland har vi tre arter i släktet: göknycklar *A. morio*, kärrnycklar *A. palustris* och salepsrot *A. pyramidalis*.

Anacamptis morio

Göknycklar

ibland kallad *narrnycklar*

Mindre allmän;
fridlyst

Hjälmens form, dess glatta utsida och de gröna nerverna ger blomman dess karaktäristiska utseende. En tät matta av de mörkt rödvioletta får en grå helhetston som kan likna en dimma över marken och blommorna.

Staffan Rosvall i *Fagningros och jordsyren* (1976)

Upptäckthistoria: Göran Wahlenberg var den som först omnämnde göknycklar från Gotland, och från sin vistelse här år 1799 skrev han helt kort: »Allestädes, men sparsamt« (Wahlenberg 1805–1806).

Växtplatser: Göknycklar är för det mesta en kustbunden orkidé, och den är vanligast på södra Gotland. En typisk växtplats är en öppen, betad strandnära äng, där den ofta växer tillsammans med Adam och Eva *Dactylorhiza sambucina*, krutbrännare *Neotinea ustulata*, Sankt Pers nycklar *Orchis mascula* och mandelblomma *Saxifraga granulata*. Men den förekommer också på ängar som

hävdas med slätter. Mer ovanlig är den i det inre av Gotland, men även där kan man finna mindre bestånd i betesmarker eller ängen. Den föredrar kalkhaltiga marker, men kan också växa på mer neutrala jordar.

Blomningstid: Göknycklar är en av de tidigaste, vårblomande orkidéerna på Gotland, och redan i slutet av april kan de allra första exemplaren visa sig. I maj kan dess blommor skänka en violett lyster över torra, ljusöppna ängsmarker. Den blommar till början av juni.

Utseende: Växtens höjd varierar mellan 5 och 20 cm. Ibland kan man se pyttesmå

MARITA WESTERLUND

Grötlingbo 22 maj 2018

ARNE EKMAN

Öja juni 1980

JÖRGEN PETERSSON

Vamlingbo 12 maj 2007

Vamlingbo 12 maj 2007

JÖRGEN PETERSSON

